:: मार्गदर्शक प्रमाणपत्रम् ::

इदं प्रमाणीक्रियते यत् सुमित्राबेन के. ठक्कर द्वारा महाराज सयाजिराव-विश्वविद्यालयस्य 'वाचस्पति' (पीएचडी) इत्युपाध्यवाप्तये प्रस्तुतोऽयं महाशोधनिबन्धः 'बृहत्संहिताया विशिष्टमध्ययनम्' तस्याः मौलिकं स्वतन्त्र च सशोधनमस्ति । तया मम निर्देशने इदं संशोधनकार्यं निष्ठापूर्वकं कृतम् महानिबन्धश्च प्रस्तुतः।

निर्देशकः

प्रो. एच. एम. पाण्डेय
संस्कृतविद्यालयः
महाराज- सयाजिराव विश्वविद्यालयः
वटोदरम्

स्थलम्: वटोदरम्
दिनांकः - -२०१९

:: प्रतिविज्ञापनपत्रम् ::

अहं शपथपूर्वकं सप्रश्रयं घोषयामि यत् प्रस्तुते अस्मिन् महाशोधप्रबन्धे कृतं संशोधनकार्यं समुल्लिखितानां ग्रन्थानामनुरोधेन ग्रन्थस्थीकृतं वर्तते । अत्र निर्दिष्टानि निरूपणानि, निष्कर्षाश्च संपूर्णतया मौलिकाः सन्ति ।

संशोधनकर्त्री,

श्रीमती सुमित्राबेन के.ठक्कर

स्थलम् : वटोदरम्
दिनांक : - -२०१९

कृतज्ञतानिवेदनम्

मम संशोधनग्रन्थं निनाय पूर्णतां गुरुः ।
दीपस्तम्भसमो विद्वान् पाण्डेयकुलभूषणः ।।१ ।।

यस्तं हरिं कृतज्ञाहं नमामि मार्गदर्शकम् ।
आशासे भव्यकालेऽपि करिष्येऽध्ययनं तथा ।।२ ।।

अलङ्कर्तुं मम ग्रन्थं त्रुटीर्योऽपाकरोत्सदा।
तं गुरुं रामपालं च स्मरामि नतमस्तका ।।३ ।।

यत्समीपे बहोः कालात्कुर्वाणाध्ययनं हृदा।
योगेशाख्यं गुरुं नौमि शास्त्रसिद्धान्तबोधकम् ।।४ ।।

कृष्णन्महोदयं डीनं कलासंकायभूषणम्।
पटेल श्री रमेशाख्यं प्रधानाचार्यमानता ।।५ ।।

कपिलाजीवनौ स्निग्धौ पितरौ मे नमाम्यहम्।
याभ्यां संस्कारसम्पन्ना संजाता धन्यतां गता।। ६ ।।

कुर्वन्गतागतं नित्यमविश्रान्तं हसन्मुखः।
किरीटो मम भर्तात्र धन्यवादं समर्हति ।।७ ।।

दर्शकभौमिकौ पुत्रौ वध्वावीशानीभाविने ।
सुमना अनिशा पौत्र्यौ पौत्रो मे जनकः प्रियः।।८ ।।

रामसेतु विनिर्माणे यथाशक्ति परिश्रमं।
कुर्वाणा इव धन्याश्च सर्वेऽत्र कीर्तिताः।।९ ।।

सजनः सुजनः सर्वः सदा मे सुमनायताम् ।
अनिशं जनकाज्ज्ञानं विन्दतां प्रार्थये प्रभो ।।१० ।।

संक्षेपसूची

अभि.शाकु.	अभिज्ञानशाकुन्तलम्
ऋ.वे.	ऋग्वेदः
क.सं.	कश्यपसंहिता
तै.सं.	तैतिरीयसंहिता
ना.सं.	नारदीयसंहिता
अेन.सी.सी.	न्यू कॅटॅलोगोरेस् कॅटलोगोरम्
पद्म.पु.	पद्मपुराणम्
पा.सं	पाराशरसंहिता
पा.शि.	पाणिनिशिक्षा
प्रा.को.	प्राचीनकोशः
बृ.जा.टी.	बृहज्जातकटीका
बृ.सं.टी.	बृहत्संहिताटीका
ब्र.पु.	ब्रह्माण्डपुराणम्
भा.पु.	भावगतपुराणम्
दीक्षित	शं.वा.दीक्षित, भारतीय ज्योतिष
भृ.सं.	भृगुसंहिता
म.पु.	मत्स्यपुराणम्
म.स्मृ.	मनुस्मृतिः
महा.व.	महाभारतं, वनपर्व
मी.श्लो.था.	मीमांसाश्लोकवार्तिकम्
या.स्मृ.	याज्ञवल्यस्मृतिः
वा.सं	वाराहीसंहिता
वि.पु.	विष्णुपुराणम्
विक्रम	विक्रमोर्वशीयम्
वि.सं.	विष्वक्सेनसंहिता
वे.ज्यो.	वेदाङ्गज्यौतिषम्
श.ब्रा.	शतपथब्राह्मणम्
काणे	हिस्ट्री ऑफ धर्मशास्त्र

ॐ स्वस्ति न इन्द्रो वृद्धश्रवाः स्वस्ति नः पूषा विश्ववेदाः ।
स्वस्ति नस्ताक्ष्यों अरिष्टनेमिः स्वस्ति नो बृहस्पतिर्दधातु ।।

ॐ गणानां त्वा गणपतिं हवामहे कविं कवीनामुपश्रवस्तमम् ।
ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पत आ नः शृण्वन्नूतिभिः सीद सादनम् ।।